

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-619/11

Patricia Dumont de Chassart
prieš

Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)

(*Tribunal du travail de Bruxelles* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — 72 straipsnis, 78 straipsnio 2 dalies b punktas ir 79 straipsnio 1 dalies a punktas — Šeimos išmokos našlaičiams — Draudimo ir darbo laikotarpių sumavimas — Likusio gyvo iš tėvų įgyti laikotarpiai kitoje valstybėje narėje — Neatsižvelgimas“

Santrauka – 2013 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas

1. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Sąjungos teisės aktai — Taikymo asmenų atžvilgiu sritis — Sąlyga — Darbuotojas, kaip jis suprantamas pagal Reglamentą Nr. 1408/71 — Sąvoka — Pagal valstybės narės socialinės apsaugos sistemą apdraustas asmuo*

(*Tarybos reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1399/1999, 2 straipsnis ir 4 straipsnio 1 dalis*)

2. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Išmokos našlaičiams — Sąjungos teisės normos — Dalykas — Taikytinos teisės nustatymas*

(*Tarybos reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1399/1999, 78 straipsnio 2 dalies a ir b punktai ir 79 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa*)

3. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Valstybių narių kompetencija organizuoti savo socialinės apsaugos sistemas — Ribos — Sąjungos teisės laikymasis*

(*Tarybos reglamentas Nr. 1408/71, iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 1399/1999*)

4. *Socialinė apsauga — Darbuotojai migrantai — Išmokos našlaičiams — Gyvenamosios vietos valstybės mokamos išmokos — Laikotarpių, reikalingų teisei į išmokas įgyti, sumavimas — Nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos atsižvelgiama vien į mirusio vieno iš tėvų įgytus draudimo ir darbo laikotarpius kitoje valstybėje narėje, išskyrus likusį gyvą iš tėvų — Neleistinumai*

(*SESV 21, 45–48 straipsniai; Tarybos reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1399/1999, 72 straipsnis, 78 straipsnio 2 dalies b punktas ir 79 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas*)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 28–30 punktus)

2. Žinoma, Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, iš dalies pakeistu Reglamentu Nr. 1399/1999, 78 straipsniu pagal jo 2 dalies a ir b punktų pirmos pastraipos formuluotę reglamentuojama tik mirusio darbuotojo našlaičio teisė į išmokas. Be to, šio reglamento 79 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, kiek tai susiję su išmokų mokėjimu, pagal jos formuluotę taikoma tik velionio padėčiai.

Vis dėlto šiose nuostatose tik nurodyta kolizinė norma, kurios tikslas – tik apibrėžti našlaičiams, kurių miręs vienas iš tėvų turėjo darbuotojo statusą, taikytinus teisės aktus ir instituciją, įpareigotą mokėti juose nurodytas išmokas. Tačiau jomis nesiekama nustatyti materialinių teisės į išmokas našlaičiams egzistavimo sąlygų. Kadangi nėra suderinimo Sąjungos lygmeniu, kiekviena valstybė narė išlieka kompetentinga laikydamosi Sąjungos teisės savo teisės aktuose nustatyti socialinės apsaugos sistemos išmokų skyrimo sąlygas. Tuo remiantis matyti, kad mirusio darbuotojo statusas, taikant šio reglamento 78 straipsnio 2 dalį ir 79 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, yra tik sąsajos kriterijus, kuris lemia, pirma, šių nuostatų taikymą ir, antra, kartu su našlaičio gyvenamąja vieta – taikytiną nacionalinę teisę.

(žr. 35–37, 39, 41, 42 punktus)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 40, 41 punktus)

4. Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, iš dalies pakeistu Reglamentu Nr. 1399/1999, 72 straipsnį, 78 straipsnio 2 dalies b punktą ir 79 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą reikia aiškinti taip, kad kai valstybės narės nacionalinės teisės aktuose numatyta, kad teisė į išmokas našlaičiams gali būti grindžiama tiek mirusio vieno iš tėvų, tiek likusio gyvo iš tėvų, kai jie turi darbuotojų statusą, padėtimi, pagal šias nuostatas reikalaujama sumuojant laikotarpius, reikalingus teisei į išmokas pirmojoje iš šių valstybių narių įgyti, atsižvelgti į likusio gyvo iš tėvų kitoje valstybėje narėje įgytus draudimo ir darbo laikotarpius. Šiuo atžvilgiu nesvarbu, kad likęs gyvas iš tėvų negali remtis jokių draudimo ar darbo šioje valstybėje narėje laikotarpiu per referencinį laikotarpį, šiuose nacionalinės teisės aktuose nustatytą šiai teisei įgyti.

Iš tiesų SESV 45–48 straipsniais, kaip ir jiems įgyvendinti priimtu Reglamentu Nr. 1408/71, pirmiausia siekiama išvengti, kad darbuotojas, kuris pasinaudodamas laisvo judėjimo teise dirbo daugiau nei vienoje valstybėje narėje, be objektyvaus pateisinimo būtų vertinamas mažiau palankiai nei darbuotojas, kuris visą laiką dirbo vienoje valstybėje narėje. Jei sprendama, ar asmuo turi teisę į išmokas našlaičiams, valstybė narė neatsižvelgtų į draudimo ir darbo laikotarpius, kuriuos darbuotojas, valstybės pilietis ir likęs gyvas vienas iš mirusio darbuotojo vaiko tėvų, įgijo kitoje valstybėje narėje, šio darbuotojo padėtis galėtų tapti mažiau palanki vien dėl to, kad jis pasinaudojo teise laisvai judėti, garantuojama SESV 45 straipsniu, todėl jis galėtų būti atgrasytas mirus sutuoktiniui pasinaudoti teise laisvai judėti pagal tą pačią nuostatą arba pagal SESV 21 straipsnį ir grįžti į kilmės valstybę narę.

(žr. 54, 55, 62 punktus ir rezoliucinę dalį)